

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
na en mesec 2.20
na hemžijo celoletno . . . 29.—
na ostalo inozemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:
Za celo leto naprej . . . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.80
na en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamerne štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:
Enostolpna poltivrsta (72 mm):
na enkrat po 15 v
na dvakrat 13 v
na trikrat 10 v
na več ko trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:
vsak dan, izvenomki nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

V pozdrav!

Jutri se zberete na kraju, ki je kakor malokateri ljub slovenskemu ljudstvu, na kraju, ki je že stoletja priča najpristranejših prošnji in želja, ki kličejo na dnu sinov in hčerá slovenske matere, na čestitljivih Brezjah, krščanski učitelji in učiteljice, ki vam je izročeni najdražji zaklad, ki ga imamo, naš naraščaj.

Odkar se slovensko krščansko ljudstvo, sklenjeno v jeklen obroč borivcev za svoj dom in vero, zbira v svojih prelepah organizacijah, katere nam celo močnejši tuji zavidajo, se ni še s tolikim ponosom, s tolikim pričakovanjem in slavnostnim razpoloženjem oziralo proti četi svojih krščanskomislečnih učiteljev kot danes, kajti Brezje bodo zbrale, Brezje bodo oduševile, Brezje bodo novega ognja, žile močnejši falangi — močnejši najbolj po notranji sili, visokih ciljih in zavesti, da za njo stojijo ne samo tisoči in tisoči, ampak celo naše nepokvarjeno, žilavo in življenja zmorno, v krščanskih načelih preporejeno ljudstvo.

Kdo vas sovraži? Sovražijo vse one peščice, ki jih nič drugega ne združuje in združuje kakor sovraštvo do Krista in njegove cerkve. Sovražijo vas tisti, ki so ob preporodu našega ljudstva ostali pri strani, gnjile izločine, ki smo jih izpahili. Sramoté vas omejenici, ki se niso mogli z vami višje povzdigniti, ljudje, ki se redé od fraz in public starega materializma in francoskih enciklopedistov, hlapci tuje misli, ljudje, o katerih velja, da čimheni kdo vé, temveč si domišlja vedeti in čim višje so ideje, tembolj jih klevečejo, ker jih ne razumejo.

Vi ste visoko nad tem močvirjem. Ljubezen, ki vam jo izkazuje naše ljudstvo in spoštovanje, ki ga ima do vzgojiteljev svojih sinov in hčerá, je tako globoko, da vse drugo pred njim izginja. V srca naše mladine boste vdolbili najgloblja znamenja, v nje polagali najplodovitejša semena, jih vzgali za najlepše čednosti, ki so slovensko ljudstvo preko tolikega gorja in bede ohranile značajno in nepremagljivo: strah božji, ljubezen do našega jezika in čut domovinski.

In ta načela temelje na vekotrajni podstavi, temelje na tistem krščanstvu, ki ga noben čas in nobena sila ne bo premagala. Sinovi ste tiste svobode, ki pozna popolno resnico in ne imenuje svobodo, kar je le hlapčevanje zmoti. Moč črpate iz vira, kateremu moči nikoli ne zmanjka — moč od tiste moči, ki je rodila mučence in zmagovalce. Zato neustrašeno dalje — silne mase so za vami, silni cilji pred vami, božja sila nad vami, sovražniki — pod vami.

Pozdravljeni!

Katoliški shod na Dunaju — odpovedan.

Ravno preden bi se imel sestati splošni avstrijski katoliški shod na Dunaju, je pripravil odbor shod odpovedal in z obžalovanjem konstatira, da ta trenutek, ko so narodne borbe tako napete, ne kaže zborovati katoličanom, ker bi narodna borba pokazala tudi njihovo neednost. Prvi signal, da so se stvari tako razvile, so dali Slovenci. Dr. Kreka bi bili Dunajčani silno radi pridobili za katoliški shod, pa ni šlo. Potem so se obrnili do dr. Lampeta, ki je pa naravnost odbil ponudbo z motivacijo, da so katoliški Nemci s svojimi neosnovanimi napadi na voditelje katoliških Slovencev onemogočili našo udeležbo pri letošnjem katoliškem shodu.

Da je dr. Lampe imel prav, nam dokazuje zlasti glasilo dr. Ploja, »Grazer Volksblatt«, ki uprav strupeno piše proti Slovanom in hoče v šovinizmu še prekositi svoje nemškonacionalne kolege. Dr. Lampetovo pismo so objavili vsi listi, in s tem je bil splošni avstrijski katoliški shod razbit. Pozneje so prišle še protičeške demonstracije. Kar bi bilo ostalo bi bil nemški avstrijski shod z udeležbo nekaterih

posameznih Poljakov in Čehov, če ne bi bila prišla na ta shod tudi — ako bi vedela, da s tem kaj škodita S. L. S. — morda Ploj in Hribar! Jima je čisto podobno!

Pa šalo na stran! Avstrijski katoliški shod je letos nemogoč zaradi nastopa Nemcev proti Slovanom. Odpoved Slovencev je glasen protest proti vsakemu zastopanju naših pravic. V dobi, ko morajo naši državni poslanci poseči po obstrukciji, da branijo naše narodne pravice, ni mogoče drugače postopati. Boljše, da se ne sestanemo, kakor da bi se morali sestati kot nasprotniki.

Nekatera katoliška glasila pri tej priložnosti obžalujejo, da se katoličani ne morejo povzpeti do tiste edinosti, ki jo kažejo vseskozi svobodomisleci v svojem boju proti katoliški cerkvi. Saj stoje liberalci in nacionalci narodnim hujškariljam povsod načelu, a kadar je treba udariti po katoliški cerkvi, takrat se najhujši narodni nasprotniki takoj sestanejo. Tako bodo te dni zborovali na Dunaju »stari katoličani«, tako se sestajajo »svobodomisleci« vseh narodnosti. Zakaj ne bi mogli tega storiti tudi katoličani?

Mnogo resnice je v teh besedah. Ali pomniti je treba, da liberalci nimajo značaja in da je laž in hinavščina tudi v narodnih vprašanjih njihovo vodilo. Ti ljudje so za vse napredaj in obračajo svoj plašč po vetru. Danes narodnemu nasprotniku okna pobijajo, jutri mu podpisujejo pogodbe, da bi zatrl rodni brata. Politika jim je kupčija; zato so vsega zmorni in se lahko z vsakim sestajajo. Saj pri njih beseda nima veljave.

Drugače je pri nas katoličanih. Pri nas je politično delovanje resna dolžnost in kar mi sklenemo tudi v narodnih vprašanjih, to zvesto in moško držimo. In če se med sabo borimo, se moško borimo, da zmagamo ali pademo. Tega liberalci ne pozna, zato se nam tudi primerjati ne more.

Sicer bo pa ta odpoved Slovencev brez dvoma rodila dobre posledice. Koristna bo za nas narodno, ker podpira obstrukcijo naših poslancev in ker je dokazala, da med katoliškimi Slovenci dr. Plojeva politika nima nobenega pristaša. Koristna bo pa avstrijskim katoličanom, ker razvidijo zdaj, da je mogoča katoliška organizacija v Avstriji samo tedaj, če nemški katoličani priznajo Slovanom prvotno enakopravnost. Ta nauk smo jim hoteli dati in smo jim ga dali. Če ga sprejmejo na Dunaju, na Češkem, na Štajerskem, na Koroškem, — dobro, potem je zagotovljeno enotno postopanje katoličanov, in tedaj bodo Slovenci prišli na Dunaj.

Več kot pa skupen shod na Dunaju so pa vredni katoliški shodi, ki se vrše pri raznih narodih. Češki katol. shod v Kraljevem Gradcu bo brez dvoma globoko vplival, in naš dijaški setanek, ki ga praznujemo ravnokar v Ljubljani — ali ni to tudi nekak katoliški shod?

Katoliška misel prodira kljub težavam. Prodrla bo popolnoma tam, koder so ljudje sposobni, da priznajo načela pravičnosti!

Zborovanja slovenskega katol.-narodnega dijaštva. Občni zbor „Slovenske dijaške zveze“.

Ob veliki udeležbi se je vršil včeraj dopoldne in popoldne občni zbor S. D. Z. Cand. iur. Marko Natlačen je podal naslednja poročila:

S. D. Z. leta 1908./09.
Delo v S. D. Z. se je v tretjem letu njenega obstoja znatno razširilo, v marsikem potrojilo. Mnogo tovarišev, ki so prej še skeptično opazovali delo S. D. Z., so njeni uspehi pritegnili, da so tudi vstopili v vrsto sodelavcev, v mlajših tovariših pa je dobila zveza dobrih in navdušenih članov, ki so zlasti dvignili našo organizacijo s svojim delom do visine in ugleda, ki ga danes uživa pred slovensko javnostjo.

Število rednih članov se je dvignilo od zadnjega občnega zbora od 83 na 144, dočim je število podpornih članov padlo od 78

na 52, čemur se pa pri tako velikanskem narodnem davku, kot ga je terjala javnost ravno v zadnjem letu, ni čuditi, tem manj, ker so naši narodni davkoplačevalci skoroda vedno isti, namreč naša vrta duhovščina. Kljub temu so dohodki zveze ne malo poskočili, kar je poročal že tovariš odborniki. Prihodnim odborom bodi dana parola, da postavijo zvezo v finančnem oziru čim najbolj na samostojne noge in iščejo rednih dohodkov.

Odbor je imel v letošnjem letu 9 rednih sej, med temi 6 na Dunaju in 3 v Ljubljani. Da ni bilo več sej, je vzrok ta, da nismo bili včasih po več mesecev sklepni in da so bili tovariši razen enega vsi pred državnimi izpiti. Zato sem se o važnejših zadevah posvetoval pristo s tovariši odborniki, manj važne pa sam reševal. Pisal sem in odposlal od zadnjega občnega zbora 429 pism, od teh jih odpade 61 za počitniški sestanek. Prejel pa sem okrog 320 pism.

Skušali smo ohraniti kontinuiteto dela prejšnjih odborov, kar se nam morda ni vselej posrečilo, ker ni bilo v celnem odboru nikogar iz prejšnjega odbora in smo morali zato v marsikem pričeti znova in samostojno brez vsake tradicije. Najhujše smo to občutili pri obstoječih knjižnicah. Treba je bilo nekaj mesecev, da se je odbor uživel v delo S. D. Z. Pomagala sta nam pri tem zlasti tovariša Česnik in Kovač, za kar se jima zahvaljujem.

Tisti, ki so ustanovili S. D. Z., so hoteli s tem ustvariti organizacijo izobraževalnega dela kat. narodnega dijaštva; to jim je bila glavni in morda tudi edini namen zveze. Tej nalogi je zveza tudi ostala zvesta, kar dovolj častno izpričuje bilanca dela. Meni so naznanili tovariši 143 predavanj, kar je gotovo lepo število, dasi niso vsi tovariši naznanili svojih predavanj. Napredek od lanskega leta se je pokazal najbolj tu: lansko leto je bilo namreč priglasenih samo 40 predavanj. Naslovi predavanj in imena predavateljev so bila večinoma že priobčena v »Zori« med letom, ostalo poročilo pride v prihodnji številki, zato opustim naštevaje. — Tovariši so razvev tega delovali med ljudstvom z aranžiranjem boljših ljudskih iger, pri katerih so večkrat tudi sami nastopali, z osebnim občevanjem med člani posameznih društev, zlasti pri Orlih, kjer so nekateri nastopali tudi v kroju, z urejanjem in vodstvom knjižnic po izobraževalnih društvih. Tov. Uršič vodi kot predsednik slov. kat. izobraž. društvo v St. Vidu nad Vipavo. Nekaj novega je, da so pričeli nekateri tovariši delovati tudi karitativno, s tem, da zahajajo med rokodelske vajence in jih izobražujejo in vzgajajo. Začela sta s tem delom na željo gosp. spiritala Strojca tovariša Kovač in Maslič. Naj bi v tem oziru pričeli delovati vsi tovariši, ki se nahajajo v krajih ali bližini krajev, kjer je delavstvo doma ali obrt ravna.

Pri delu med ljudstvom smo stopili en korak dalje tudi s tem, da smo pričeli z obrambnim delom. Prevečeli smo na željo S. K. S. Z. v Mariboru faro St. Ilj v Slov. Goricah. Naši uspehi niso veliki, ali več dosežemo, ko bo naše delo sistematično urejeno. V ta namen smo skrbeli, da pride v letošnji dijaški koledarček o obrambnem delu s posebnim ozirom na dijaštvo razprava, zato smo postavili tudi na program današnjega občnega zbora predavanje tov. Ogrizka o tem predmetu in v ta namen je tov. Ogrizek tudi potoval 14 dni po štajerskih obmejnih krajih, da se informira o tamšnjih razmerah. O tem prevajanem vprašanju se pri nas še ni napisalo enega temeljitkega članka, šele v zadnjem času je prinesel nekaj temeljitih člankov »Slovenec«, dočim so vsi drugi spisi po listih, in naj si je to tudi »Branka«, le paberki. Zato upam, da se bo javnost z današnjim predavanjem in člankom v koledarčku intenzivneje bavila. — Naj preidem k poročilu o našem obrambnem delu samem! V bratskem društvu »Zarje« se je ustanovil jeseni obrambni odsek pod vodstvom tov. Česnika, ki si je postavil nalogo zbirati podatke in proučevati potrebe v St. Ilju ter storiti vse, kar je v naši moči za njegovo rešitev. Obrambni odsek je bil zastopan trikrat pri seji S. K. S. Z. v Mariboru, kjer se je obravnavalo o obmejnem delu. Z vrlih šentiljskim mladencem, organizatorjem štajerske moške mladine, sem bil tudi sam med letom v stalni korespondenci.

Naročili smo za ljudstvo v St. Ilju 35 listov in sicer 20 »Slov. Gospodarja«, 15 »Našega Dunaja«. Kupili smo novih knjig za društveno knjižnico v St. Ilju za 54 K, za društvene potrebe, kakor stannarino itd. smo prispelali 80 K; za društveni dom smo dali 10 K. Pred Božičem smo razposlali po vsej Slovenski 700 oklicev, v katerem smo naslikali obupno stanje slovenskega ljudstva v St. Ilju in prosili pomoči za zidavo Društvenega Doma. V svoji velikonočni številki je prinesla praska »Union« znani oklice S. D. Z. na krščansko-socialne Nemce, ki je vzbudil v javnosti precej zanimanja. Razvnela se je zaradi tega oklica zlasti živahna polemika med krščansko-socialno »Reichspost« in »Alldeutsches Tagblatt«. Vsebinsko te polemike je prinesla »Zora« v največji številki. Oklice je priobčila tudi znana poljska revija »Świat Słowiański«. Kakor sem dobil poročila iz St. Ilja, oklice ni ostal brez uspeha.

V Pilberk na Koroško smo poslali tri zavoje knjig v teži 17 kg. Plačali smo tudi vezavo knjig, ki so jih nabrali dijak v tukajšnjem Alojzijevecu in odposlali v Pilberk.

Da bo zaneprij naše obrambno delo bolj sistematično in živahnejše, je nujna potreba, da se konstituirajo jeseni v obeh naših akad. društvih obrambni odsek, istotako tudi po semenščih, kjer je po več naših članov. Vsak tak odsek naj bi prevzel po eno obmejno faro, na katero bi obračal svojo posebno pozornost, skrbel za knjižnico, organiziral pošiljanje prečitanih časopisov in listov, nabiral natančne statistične podatke in opozarjal po listih na nevarnost.

S. D. Z. ima 13 knjižnic, od teh sta se letošnje leto ustanovili dve, namreč v Kostanjevici in Črnomlju, ki jako dobro delujeta. V kostanjevski knjižnici je 270 leposlovnih knjig v 364 izvodih in 102 znanstvenih v 144 izvodih, skupaj 372 v 508 izvodih. Prebralo se jih je nad 900. Ker je začela knjižnica posloovati šele v novembru zadnjega leta, so se izposodile leposlovne knjige v dobi devetih mesecev približno trikrat, kajti znanstvenih knjig se je le malo čitalo. Na korist knjižnice je priredil tov. teh. Ruch, ki je knjižnico tudi zbral, na starega leta dan srečolov, ki je prinesel knjižnici okrog 40 K, kar se je porabilo za vezavo in nakup novih knjig. — V novoustanovljeni knjižnici v Črnomlju je 342 knjig. Ta knjižnica je začela posloovati dne žalnega spomina 20. septembra in do danes se je izposodilo 1962 knjig, torej je bila izposojena vsaka knjiga približno šestkrat. Uredil in zbral je knjižnico tov. Malnerič, večino knjig pa je podaril knjižnici nepozabni naš prijatelj in podporni član pokojni župnik Stanjko Peharc, ki je umrl v najlepši dobi 39 let nenadoma dne 26. julija t. l. v Kandiji. Prosim, da v znak sožalja vstanete v časten spomin se imenuje sedaj ta knjižnica »Stanjko Peharčeva javna ljudska knjižnica Slov. dijaške zveze«.

Statistika teh dveh knjižnic najbolje kaže, kako potrebne so ljudske knjižnice in kako si jih ljudstvo želi. Ako prečita ena fara v enem letu 2000 knjig, ne more ostati brez sledu za izobražbo in napredek. Žal, da v tem oziru nismo mogli storiti več, ker ni bilo sredstev. Skoro v vsaki številki »Zore« in večkrat tudi v »Slovencu« smo priobčevali pozive in prošnje, ali naš klic je ostal glas vpločega v pušavi. Dobiti bo mogoče še kaj knjig samo, ako začnemo pododbori od osebe do osebe zbirati. — Opozarjam le še, da prevzame S. D. Z. tudi skrb za knjižnico v »Kresu« v Gradcu. Da se je ustanovilo to društvo, imajo največje zasluge nekateri člani iz »Zarje«. — Karakteristično za važnost knjižnic je dejstvo, da se je ustanovilo zadnji čas že v treh krajih kmalu za knjižnico kat. slov. izobraž. društvo, namreč v Kostanjevici, pri Sv. Križu in v Črnomlju. Snuje se naša knjižnica sedaj v Lescah.

Tako je delovala S. D. Z. med ljudstvom, večjo važnost pa smo polagali na delo med dijaštvom samim. Organizacijsko delo so vodili med letom org. odseki bratskih društev. Čimdalje pa se je bolj čutila potreba, da se to delo podredi S. D. Z., ki ima po svojih pravih dolžnost v tem smislu delovati. Zato je sklenil org. odsek v »Danici« v svoji seji soglasno, da se odsej podredi S. D. Z. Upam, da stori isto tudi org. odsek v »Zarji« in da bo že danes mogoče sestaviti načrt za enotno delo. Tako bo mogoče, da ohranijo pododbori, ki jim bodi glavna naloga vodstvo dijaštva, vodstvo tudi med letom.

Izpregovoriti mi je par besed o naših pododborih. V tem letu so se ustanovili 4 pododbori: za Belokrajino v Črnomlju dne 8. septembra, za ribniško okrožje (ribniški in velikaški sodni okraj) dne 16. avgusta v Ribnici, za Notranjsko v Cerkljici dne 22. avgusta in isti dan za Štajersko v Smarju pri Jelšah. Ker sta bila že pred zadnjim občnim zborom ustanovljena pododbori za Gorenjsko in Gorisko, imamo v celoti 6 pododborov. O delovanju in potrebah posameznih pododborov oziroma njihovih okrožjih bodo poročali pozneje tovariši predsedniki posameznih pododborov. Izkušnja je pokazala, da bo ravno na ta način, namreč potom pododborov najlažje izvesti našo organizacijo, da rabim ta izraz, ki pravzaprav ni tu na mestu. Delo med mlajšim dijaštvom je potrebno, je malum necessarium. Opuste naj svojo agitacijo naši nasprotniki, skrbje naj profesorji, da bode vzgoja mladine na srednjih šolah taka, kot jo zahteva zakon, namreč verskonravna, potem bo naše delo odveč in ga bomo radi opustili. Dokler je nasprotno, pa je naša dolžnost, da paraliziramo vpliv nasprotnega dijaštva in brezverskih profesorjev. Podrobno delo med ljudstvom in študij kulturnih in gospodarskih potreb ter vodstvo dijaštva v določenem okrožju, je namen pododborom. To pa bo mogoče izvesti le, ako so ta okrožja majhna, zato naj bi se ustanovili pododbori za vsa okrožja, ki tvorijo geografično enoto, ako so dani predpogoji za delavnost in obstoj.

Da pomagamo svojemu dijaštvu pri spoznavanju slovenske zemlje v velikih počitnicah, smo izdali tudi letos potovalno listo, ki pa nekaterim ni ugajala, ker je bilo mnogo napak itd. Vzrok so fantje sami, ker niso poslali podatkov ob času, kakor je bilo določeno. Snov bi morala biti na Dunaju že vsa zadnjega februarja, a dobili smo nekatere podatke šele v maju. Hoteli smo izdati potovalno listo skupaj s Hrvati, kar se pa za enkrat še ni posrečilo vsled malodušnosti voditeljev hrvaškega dijaštva. Po možnosti smo skušali tudi preprečiti zlorabo.

Cisto nekaj novega je bilo naše delo za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Izzvale so nas k temu neznosne razmere na nemških vseučiliščih na Dunaju in v Gradcu. Člani S. D. Z. so imeli 19 predavanj o tem vprašanju, da s tem zainteresirajo ljudstvo, da začuti ljudstvo samo, vse narod potrebo lastnega vseučilišča. Dne 10. prosinca je priredila S. D. Z. v zvezi z radikalno in narodno-napredno strujo v tej dvorani velikanski ljudski shod, ki je bil doslej brez dvoma najširšaja manifestacija za slov. vseučilišče. Zborovanje je otvoril član S. D. Z. in prvi referat je imel istotako član S. D. Z.

Da idejo slovenskega vseučilišča zanesemo v najširše mase, smo izdali pred Veliko nočjo 67 strani obsežno brošuro »Boj za slovensko vseučilišče«, ki jo je spisal tov. Vebler. Zgodovina te brošure je znana. Žal, da pri občinstvu nismo našli za to vprašanje tolikega zanimanja, kot smo bili pričakovali in kot bi bilo želeli; naravnost užalilo pa nas je, da so jo vračali celo nekateri naši starejšine.

Da se ta ideja zanesi tudi med druge narode in seznani z njo tudi severne slovenske brate in

zanjo pridobi, sta skrbela tovarša Stele in Vebje. Prvi je priobčil v »Svjetu Slovanskem« obširno razpravo o tem vprašanju, drugi pa v Vičkov »Prosveti«.

S. D. Z. je izdala letošnje leto dvojne razglednice: za Božič smo izdali na razglednicah slike odličnih slovenskih rodoljubov Sloniška, Janežiča in Andreja Einspielerja, pred enim mesecem pa so izšle razglednice z alegorično sliko obrambnega in izobraževalnega dela S. D. Z. Za poslednji dve vrsti je napravil osnutka akademski slikar gospod Maksim Gaspari. Osnutka prideta v deželni muzej.

Zastopana je bila S. D. Z. na slavnostnem zborovanju nepolitičnih društev S. K. S. Z. goriške in vipavske dne 6. septembra v Logu na Vipavskem, na obnem zboru Slovanske zveze v Bohinjski Bistrici, pri slavnosti nepolitičnih društev v Cerknici, pri pogrebu žrtve, padlih 20. septembra v Ljubljani (S. D. Z. je položila v zvezi z »Danico« in »Zarje« na grob krasen venec), pri javni telovadbi in slavnosti gorških telovadnih odsekov v Mirnu pri Gorici lanske jesen in letos 22. avgusta, dne 22. novembra na obnem zboru S. K. S. Z. za Stajersko, pri pogrebu deželnega poslanca, gospoda Ivana Lavrenčiča, na Vrhopolju dne 13. januarja. Dne 14. svetovna so sodelovali člani iz »Zarje« pri veselici v St. Ilju s svojim pevskim zborom. 13. aprila in dalje se je vdeležilo lepo število tovaršev socialnega tečaja v Ljubljani. Brzajamo smo pozdravili slavnost notranjskih in gorških telovadcev v Vipavi dne 30. maja in skupščino S. K. S. Z. v St. Jakobu v Rožu. Zastopana je bila zveza pri veliki telovadbi Orla v Kamniku, pri pogrebu našega podpornega člana župnika Peharca v Novem mestu dne 28. julija in v Dalmaciji na sestanku hrv. katol. narodnega dijaštva.

Ob sklepu poročila se mi je na tem mestu še zahvaliti gospodom podpornim članom in nekaterim denarnim zavodom, ki so naše delo gnetno podpirali. Ker smo darove izkazali v »Slovenec«, naj zadostuje, da se vsem cenjenim darovalcem kar najtopleje še enkrat zahvaljujem s prošnjo, naj bi ohranili tudi v bodoče toliko naklonenost do S. D. Z. Zahvaljujem se slavni K. S. S. Z. v Mariboru, ki nam je prepusila obmejni kolek v razprodajo pod izredno ugodnimi pogoji, da plačujemo le režijske stroške, namreč deset odstotkov.

Zahvaliti se mi je posebno še gospodičnam učiteljem Trampuževim, ki so izvršile brez vsake odškodnine krasen predstniški trak, ki naj bi bil v smislu II. obnega zboru znak vsakokratnega predsednika. Zahvaljujem se vsem gospodičnam, gospodom in tovarišem, ki so tako vestno zbirali znanke v prid S. D. Z., ali darovali isti kake knjige. Hvala lepa tovarišem Puntarju in Mirku Božiču, ki sta mi bila vedno ob strani z dobrim svetom, ravno tako tovarišu Tomažiču za požrtvovalno pomoč pri razprodaji zveznih razglednic, tovarišema Ilcu in Kovacu pri ekspediciji vseučiliške brošure in še prav posebno tovarišu abit. Keteju, ki je neumorno razpečaval obmejni kolek in razglednice, vsem tovarišem odbornikom, zlasti pa tovarišu tajniku in tovarišu Megušarju, ki je uredil potovalno listo ter vsem, ki so na kakršenkoli način podpirali delo S. D. Z.!

Poročilo pododbora za Stajersko.

Pododbor S. D. Z. za Stajersko se je ustanovil 22. avgusta 1909 v Smarju pri Jelšah. Do sedaj je pripravi deset abiturientov in pet akademikov. Bogoslovci se priklade med šolskim letom. Odbor: predsednik: med. Kramberger Ludvik; tajnik: abit. Koser Janko; blagajnik: abit. Rezman Slavko. Namen in naloga pododbora S. D. Z. za Stajersko je: »Prijeti lokalne dijaške sestanke, v bližnji bodočnosti tudi slovensko-hrvaške dijaške sestanke ob meli; organizirati stik z ljudstvom v izobraževalnem smislu; podrobno sodelovati pri narodno - obrambnem delu, zlasti pri obrambnih odsekih naših izobraževalnih društev, kateri se morajo v doglednem času ustanoviti.

Popoldne je bila ljudska veselica z igro »Trije tiki«. Čisti dobiček 27 K.

Koroško poročilo.

Koroški člani bogoslovci S. D. Z., katerih je 14, so sklenili, da se kolikor mogoče pridno udeležujejo dela v izobraževalnih društvih. In to člani tudi vrše sedaj v počitnicah. Več članov je že govorilo na društvenih shodih, nekateri že po večkrat. Sodelujejo tudi pri uprizaritvah iger. Nadalje se je začela po članih obširna akcija za nabiranje knjig, ki bi bile uporabne za ljudske knjižnice. Dajle so prevzeli razpečevanje obmejnega koleka za celo Koroško, kojega celi dobiček se porabi za mladinske knjižnice.

Začetkom letošnjega leta ustanovil se je v Celovcu odsek za ustanavljanje mladinskih knjižnic. V tem odseku prevzeli so člani bogoslovci tajništvo in so s svojim delom omogočili, da se je ustanovilo v kratkem času petih mesecev 43 mladinskih knjižnic z 2500 knjigami. Vse delo, agitacija, naročitev knjig, razpečevanje knjižnic po ogroženih krajih, vršili so člani bogoslovci. O tem so le zdaj pa zdaj poročali odseku.

Preiti se ne sme važnega dejstva, da so člani bogoslovci začeli z vsjo odločnostjo propagirati idejo organiziranja obrambnega dela, ki je na Koroškem tako krvavo potrebno. V tem smislu se je napisalo več člankov v razne liste, in o tem se vrše tudi predavanja v društvih. Tudi člana bogoslovci delujejo pridno vsak v svojem kraju. Ustanavljajo se knjižnice in vršil se je društven shod, na katerem je govoril član S. D. Z.

Poročilo belokranjskega pododbora.

Zunanji povod k ustanovitvi imenovanega pododbora, je dal hinavski nastop liberalnega dijaštva pri ustanovitvi »Prosvetne« ljudske knjižnice v Dobličih, kjer so se hoteli kazati ljudstvu za verne katolike, a ker so tako surovo nastopili nasproti pokojnemu črnomaljskemu župniku č. g. Peharcu, da se je morala izvršiti ločitev duhov. Dne 8. septembra lanskega leta se je vršil ustanovni shod ljudske knjižnice S. D. Z. v Črnomalju in ustanovitev pododbora. Koliko da je ta knjižnica koristila našemu, do tedaj popolnoma zapuščenemu in svoji usodi prepuščenemu ljudstvu, kaže najlepše s tem številu izposojenih knjig od 20. septembra l. l. do konca avgusta tega leta, ki je dosegel skoro 2000. Delo v Beli Krajini je bilo treba popolnoma zidati na novo. In to je težko: zlasti težko pri številu treh ali štirih dijakov, ki so mogli delati in ki so tudi delali vstrajno in neustrašeno. Na podlagi knjižnice S. D. Z. se je ustanovilo v Črnomalju izobraževalno društvo, ustanovljeno se je 5. septembra Orel in sicer z močmi, ki si jih je vzgledlo društvo samo. V tem društvu je zlasti delal pododbor s predavanji, z udeležbo pri telovadbi, s petjem, tovariši Pletnik, vežba pevske zbor imenovanega društva, s predstavnimi, tako ob ustanovitvi pododbora, kjer se je igrala igra »Zaklad« in sedaj dne 5. septembra pri sodelovanju igrokaza »Za letovišče«. Zadel pa je celo Belo Krajino in tudi naš pododbor trpek udarec, izgubili smo svojega najboljšega podpornika, gospoda župnika Peharca. Kaj mu mora biti hvalen naš pododbor, to je težko povedati. Za majhen spomin je imenoval knjižnico po njem.

Poročilo je morda pomanjkljivo, delo pododbora morda premajhno, toda treba je pomisliti, da je pododbor moral si delati šele tla, moral ljudstvo šele vzdržati in ga organizirati: in to je tudi — vsaj nekaj.

Poročilo gorenjskega pododbora.

Gorenjski pododbor S. D. Z. se je ustanovil lanske leto. Prvi predsednik tovariš Justin je delal zlasti za knjižnico v Lescah, zbral zanj precej knjig in prejel od centralnega odbora 25 K za omaro. Toda že v kratkem času je moral odložit predsedstvo, ker je moral iti k vojakom. Njegov naslednik tovariš Pokoren si je šel za prvo dolžnost, doseči popolno sporazumljenje med bogoslovci in katoliškimi akademiki, kar se mu je posrečilo v polni meri, kakor je razvidno iz sestankov, katerih so se tovariši bogoslovci jako pridno udeleževali in predavali ter segali v debato. Pododbor je imel pet sej na Dunaju in tri sestanke v domovini. Sklenilo se je, da imajo člani vsak mesec (seveda v počitnicah) po 1 samoizobraževalen sestanek, na katerem je vsaj eno predavanje. Da se na lahko stvarno debatira, mora poslati referent dispozico 14 dni prej predsedniku, kateri jo pošlje vsem tovarišem — članom. Prvi sestanek je bil 17. aprila t. l. na Primskovem pri Kranju. Predaval je tovariš teolog Dolenc »o solidarnosti bogoslovcev in katoliških akademikov« in tovariš Bernik »o našem počitniškem delu«. Udeležilo se je šestanka 25 akademikov, bogoslovcev in srednješolcev. — Drugi sestanek je bil 27. julija v Trzinu, kjer je referiral tovariš Močorič »o narodno - obrambnem delu na Gorenjskem«. Ta referat se bo počasi izpopolnjeval in pozneje objavil. Udeležba 40. III. sestanek zopet na Primskovem pri Kranju, kjer je govoril tovariš abiturient Cvenkel, »o razmerju našega dijaštva do izobraževalnih društev in Orlova«. Udeležba 35. Na vsakem sestanku se je govorilo nekaj specijelno za srednješolce. — Pododbor je priredil zadnji nedeljo v Selcih igro »Revček Andrejček«. Igra je lepo uspela, saj je prebitka 150 kron, polovica pripade izobraževalnemu društvu v Selcih, druga polovica pododboru. Igra se ponovi 12. septembra v Bohinjski Srednji vasi. — Kranjski abiturienti so bili pripravljeno igrati »Divjega lovca«, a so zadeli na toliko zaprek, da niso mogli uresničiti te lepe ideje. — Knjižnica v Lescah se ustanovi še letos v septembru. Vpokojeni župnik Wester v Skofji Loki je daroval 130 knjig, tovariš Pokoren pa 30, ker se teh knjig ne bo rabilo v Lescah, jih damo v Kranjsko goro, kjer se tudi ustanovi v kratkem knjižnica.

Poročilo notranjskega pododbora.

Notranjski pododbor S. D. Z. se je ustanovil dne 22. avgusta 1909 v Cerknici. Navzočih je bilo 23 akademikov in abiturientov. Tov. Natlačen je otvoril zborovanje. Odbor se je sledeče sestavil: F. Jež, jurist, predsednik; Fr. Tršar, abit., tajnik; F. Jež, teolog, blagajnik. V triurnem zborovanju so se tovariši pomenili o bodoči organizaciji dela za Notranjsko. Popoldne je bil ljudski shod: govorila sta tov. Natlačen in Puntar. Za vipavsko dolino se je osnoval lokalni pododbor, da organizira številno katoliško narodno dijaštvo in njegovo delo v vipavski dolini. Vodi ga tov. Fr. Jež, jurist.

Poročilo pododbora za ribniško dolino.

Ustanovni shod pododbora S. D. Z. za ribniško dolino dne 16. avgusta t. l. Predavanja so se vršila redno vsaki teden, navadno v četrtek popoldne. Predavali so: Tov. Jos. Ilc: Dolžnost našega dijaka. Razpravljalo se je tudi o socializmu in o dramaturgiji. Tov. Iv. Samsa: O samovoljni prav takrat smo izčrpali vprašanje o Trubarju in početkih slov. književnosti. — Zadnji sestanek letošnjih počitnic se vrši v Sodražici dne 6. septembra. Sestanki se prirejajo v vseh trgih in glavnih krajih našega okrožja. — Fr. Trdan, t. l. predsednik.

Denarni promet S. D. Z.

Denarni promet S. D. Z. je znašal, kakor je poročal blagajnik S. D. Z. iur. Ciril Sedaj, 7914 K 20 vin. Dohodkov je bilo 4197 K 46 vin., stroškov 3716 K 86 vin. Prebitok 451 K 60 vin.

Vsa poročila so bila z velikim odobravanjem odobrena.

Volitev odbora.

Novoizvoljeni odbor S. D. Z. je sestavljen takole: predsednik cand. iur. M. Natlačen, podpredsednik stud. iur. Josip Basaj, tajnik stud. iur. Stanko Mašič, blagajnik agronom Anton Bernik, knjižničar iur. Pavel Rupnik, odbornika brez mandata: bogoslovec Jernej Hafner in abiturient Franc Gabrovšek. Revizorja sta jurist Jež in bogoslovec Zajec. Ko so bila še spremenjena pravila »Slovenske dijaške zveze«, je bil občni zbor zaključen in so se pričela predavanja.

NARODNO OBRAMBENO DELO.

Istočasno, ko je izšel včerajšnji »Nemški Narod« z ostudnimi napadi na slovensko katoliško dijaštvo ter je ta zagovornik izdajalske slovensko-nemške zveze obilil naše slovensko katoliško narodno dijaštvo s psovko, »da je v narodnem oziru brezbrizno in pripravljeno storiti vsako izdajstvo«, tedaj je v dvorani »Uniona« vzneseno dobri dve uri predaval cand. iur. A. Ogrizek: »Naše obrambeno delo«. Nikdar še nismo videli tolikoga navdušenja, kakršnega je izzvalo med množico dijaštva to z globoko domovinsko ljubeznijo preveto poročilo. Poročilo priobčimo jutri, ker nam danes radi prepričlega prostora ni bilo mogoče, opozarjamo pa že danes na to poročilo vse svoje somišljenike z željo, da vsak po svoji moči izvzame iz poročila nekaj narodno-obrambnega dela. Slovensko narodno dijaštvo je s tem poročilom napravilo najlepši uvod naši narodnoobrambeni enketi ter dalo s tem krepak odgovor našim domačim in tujim klevetnikom.

Včerajšnje priredbe je zaključil sestanek starešin naših slov. kat. akad. društev v mali dvorani »Uniona«.

Po tem referatu je sledil izboren referat o narodnoobrambenem delu na Koroškem. Tudi o tem več v eni prihodnjih števil.

Omenjamo še, da je bil sprejet tudi predlog iur. g. Vebleta, naj se vpišejo oni slovenski katoliško narodni dijaki, ki se zavežejo do prihodnjega obnega zboru delovati kot nabiranci za narodnoobrambeno delo.

Včerajšnja zborovanja so trajala do pol 8. ure zvečer.

Današnja zborovanja slov. katoliško-narodnega dijaštva.

Danes popoldne je število udeležencev dijakov že preskočilo število 400! Prihajajo pa še vedno novi udeleženci, tako da bo vseh udeležencev blizu 500. Ni čuda, če se »Narodu«, ko to čuje, kakor pravi, — »lasje ježe«. Zjutraj je prisostvovalo dijaštvo v stolnici sv. maši, katero je daroval č. g. prelat Andrej Kalan in pri kateri je čustveno prepeval dijaški zbor pod vodstvom abiturienta Grudna.

Po sv. maši se je dijaštvo zbralo v veliki dvorani »Uniona«.

Predsednik S. D. Z. jurist M. Natlačen otvoril zborovanje slovenskega katol. narodnega dijaštva ob 9. uri popoldne. Zeli, da bi se izvršilo v najlepšem redu in upa, da bodo zborovalci z isto vneto kakor včeraj sledili razpravam. Med burnimi ovacijami pozdravi gosp. deželnega glavarja pl. Sukljeja. Še nikdar se ni zgodilo, da bi prihitel na zborovanje katol. narodnega dijaštva prvi zastopnik kranjske dežele. Veseli ga, da se tako zanima za težnje katoliškega narodnega dijaštva. Saj je v zasebnem pogovoru izjavil, kako da je vzradošen, da se vrši zborovanje tako slovesno in ob tako veliki udeležbi, da je naraščaj katoliškega dijaštva tako razveseljujoč. Dobrodošlico kliče milemu bratu, uredniku »Hrvatstva« g. dr. Lončariču, nadalje strokovnjaku v bogoslovjih vedah g. dr. Janežiču.

Pozdrav deželnega glavarja.

Deželni glavar pl. Suklje je zbrano dijaštvo pozdravil v prisrčnem govoru ter pozival dijaštvo, naj goji tri čute: čut narodni, čut prave svobode, takega je najti le, ako živimo po katoliških načelih in čut verski. Govor g. deželnega glavarja priobčimo jutri. Govoru deželnega glavarja so sledili včeraj naznanjeni referati: Slovensko vseučilišče in Jugoslovani (phil. Mazovec) in »Profanna in teološka znanost (teol. I. Omahen). O teh in populadanskih referatih še izpregovorimo.

Zvečer točno ob 7. uri komerz v veliki dvorani »Uniona«!

Zborovanje znanstvenih odsekov naših akademičnih društev v zvezi z »Leonovo družbo«

se je vršila dne 30. t. m. v posvetovalnici K. T. D. nad vse sijajno. O tem se nam poroča: Posvetovanje je vodil ob obilni udeležbi veleč. gosp. prof. dr. Gruden, predsednik L. D. — Ta dan naj bi vnel v naših akademičnih vrstah veselje do resnega in temeljitega znanstvenega dela in položil temelj naši kulturni organizaciji. Hoteli smo dobiti praktičnih nasvetov od svojih znanstvenikov po poklicu in lahko trdimo, da je to zborovanje izpolnilo stavljeno nalogo v polni meri. Prejeli smo veliko dobrih, zlatih naukov za svoje nadaljne delo na znanstvenem polju bodisi glede revije »Časa« ali svojega glasila »Zore«. — Tov. Vebel je očrtal ustanovitve in delovanje znanstvenega odseka v »Danici« in tov. Malnerič v »Zarji«. Oba sta bodrila k vztrajnemu delovanju, pokazati moramo resno in trdno voljo in uspehi bodo gotovo še veliko lepši; nakar se je razvila prav živahna debata, v katero so posegali gg. dr. Gruden, dr. Mantuani, dr. Grivec in tt. Vebel, Malnerič, Samsa, Božič, Puntar in Trdan. — Vsi govorniki so poudarjali neobhodno potrebo znanstvenih knjižnic v naših akademičnih društvih in pa večji stik z našim prvim strogo znanstvenim društvom »Leonovo družbo«. V ta namen naj bi se vršili med počitnicami skupni sestanki, kjer bi se obravnavala najaktualnejša znanstvena vprašanja. Treba nam je pred vsem znanstvene metode. In to si bomo najlažje pridobili s predavanji in iz knjig, res strogo znanstvenih, to praktično, teoretično pa zopet iz virov, ki obdelavajo specijelno stvarno »o znanstveni metodi«. Začeti je treba z znanstvenim čitvom, kritikovanjem, referati in pa samostojnimi sestavki, katere naj se pošilja v presojo »Leonovi družbi«, ki ima strokovnjake na vsakem polju, preskrbela pa naj bi nam tudi seznam temat, našim razmeram primernih. Pred vsem seveda pa moramo gledati še na to, da se znanstveno usposobimo. To je naša prva naloga v »znanstvenih klubih« akademičnih društev, biti nam morajo nekaki znanstveni seminarji. Da bi posegli v posameznosti, to presega naše moči, primanjkuje pa tudi časa in denarja. Končno se je opozarjalo še na že obstoječi književni seznam znanstvenega kluba »Danice« in se podalo nekoliko misli o zbližanju znanstvenih klubov »Danice« in »Zarje«. — Ker je potekel čas, je predsednik L. D. dr. J. Gruden zaključil zborovanje in povabil vse navzoče v malo dvorano »Kat. tiskarne«, kjer se je precej nato vršil občni zbor »Leonove družbe«.

V. sjezd katoliku češko-slovanskih.

Zdař Buch!

V Hradci Kralove, 28. avg.

Delavski shod.

Veličastno slavlje današnjega dne smemo po popolni pravici imenovati delavski dan. Takoj po končani pontifikalni maši je bila v Adalbertinu seja predsednikov in zaupnikov krščansko-socialnih češkoslovanskih delavskih organizacij. Seja v Adalbertinu je bila pravcati shod. Govoril je državni poslanec Šramek. Kratek odmor. Popoldne ob dveh je bil zopet napovedan v Adalbertinu delavski shod. Bil je impozanten, a prostori so bili premajhni. Zato so priredili še na vrtu Adalbertina delav. shod, tako da smo imeli kar dva shoda. Nikakor ne gre, da bi poročal tudi o vsebini posameznih govorov. Shod je katoliški shod. Obnem in istem času se vrši po več zborovanj. Tehnično je zato popolnoma nemogoče, da podam podrobno poročilo, kakršnega je navajen vesten poročevalec, da mu kar, ko sam ne ve kdaj, naraste rokopis v veliki nevolji tistih, ki sovražijo dolga poročila, pa v zadovoljstvo sitnih in natančnih ljudi, ki jim ni prav, če se v časnikarski hitrici izgreše kak »da se ga«, dasi je to jako častljiv ne sicer staroslovanski, pač pa krakovski izraz, kar je tistemu mojemu prijatelju, ki piše Boltatuga Pepeta, bolj merodajno, kakor vsi razlogi tistih ljudi, ki jim pravimo, da koreninice pulijo.

A pustino koreninice, dasi bi tule v Kraljevem Gradcu zdaj ne bilo nič napačnega, če bi človek koreninice pulil pa jedel, ker so maloštevilni kraljevograjski gostilničarji, ko je prišlo nad 80.000 oseb na katoliški shod, hitro dvignili cene živih in pa malinovcu, za katerega sem plačal danes zjutraj še 12, ob pol 8. zvečer pa že 17 krajcarjev. Udarjeni so bili tudi svobodomislec s to »špekulacijo«.

»Svobodomislec«.

Ej, slovansko gostoljubnost brezdomno gostilničarji najbolje poznajo. Boljši so še ljubljanski, kakor kraljevograjski. Ker sem ravno pri svobodomislecih, povem, da sem si jih ogledal, kako so marširali po Kraljevem Gradcu. Bilo jih je veliko, a manj kakor nas. Mirno so korakali. Več ga je že imelo silno pod kapo. Pšice so izpuščali na nas, ki smo jih gledali. Veliko jih je pa tudi bilo, ki so se smejali, brili burke, tako da so jim lastni reditelji priporočali, naj bodo mirni. Kaj se je drl dr. Drtina na svobodomiselnem shodu in kaj je pridigoval apostat, dr. theologiae Lostok me ni zanimalo. Kako so gospodje »pokrovi« (svobodomislec) po svojem protestnem shodu »pokrovali«, pa le vem, ker sem videl po shodu veliko gugajočih se izkrokanih pokrokovcev.

Poleg delavskih shodov so še zborovala izobraževalna društva kraljevograjске nadškofije.

Obrtništvo in fantje.

Popoldne so zborovali tudi obrtniki. P. Josip Hovadek iz Prage je govoril o bodočnosti malih obrtnikov; o samopomoči in o podporni akciji obrtnikom pa je govoril p. Anton Fait iz Kraljevega Gradca. O krščanski organizaciji obrtnikov je poročal Mat. Typl iz Tyniš. V Boromaeu je zborovala mladina. Všeč so mi bili fantje, dasi sem pogrešal Orlovo obleko. Opomnim ob tej priliki, da je češkoslovanski pozdrav »Zdař Buch« in ne sokolski »Na zdar«. Govori Špačka, Pekare in Vonavke so bili navduševalni. Ob tej priliki pripominjam, da prednašajo češki kršč. socialni govorniki svoje govore v obliki predavanj. Manj ognja opazi, ako izzvam budjejeviškega biskupa, kakor pri naših govornikih. Češke govornike sem primerjal z našimi, ko je govoril dr. Krek danes na večernem slavnostnem shodu v Adalbertinu. Vzpodbujal je na organizacijo delavstva, ko je pozdravil shod v imenu katoliško-narodnih Slovencev. Duhovito je osvetljeval socialne enoklike Leona XIII. Vpletel je vmes smešni »svobodomiseln« protest. Navdušil je zborovalce za krščansko-socialno akcijo. Vyborne, ploskanje, živio-klici. Po govoru so mu priredili tako ovacijo, da je izginil Časnikar mora poročati, kar čuje in vidi. Priprosti delavci so rekli, predno je pričel govoriti: »Ne smemo aplaudirati; bo hud, ker ne mara za aplavz; ko je pričel govoriti, so se še nekoliko držali parole, čimdalje je govoril, timbolj so mu pritrjevali.

Slavnostna shoda sta se vršila obenem in o istem predmetu dva, eden v Adalbertinu, drugi v gledališču.

Po slavnostnih shodih je bil pozdraven večer s petjem itd. v Adalbertinu.

Rojaki! Slovenke! Društva!
Spominjajte se z darovi Slo-
vencev v Št. Ilju!

Dnevne novice.

+ Pozdrav načelnika S. L. S. sestanku slovenskega katoliškega narodnega dijaštva. Brzljavka dr. Ivana Šusteršiča sestanku slovenskega katoliškega narodnega dijaštva se glasi: »Iskreno pozdravljam značajne, mlade moške, ki so se zbrali v svrhu resnega dela z vzvišenega načela. Bodite pogumni, dosledni, neomahljivi, neumorno delavni. Bog bo blagoslovil vaše delo in ljudstvo vam bo nekoč mirno zaupalo svojo usodo. Z Bogom za ljudstvo! Dr. Šusteršič.

+ Naša narodnoobrambena enketa se bo vršila v Ljubljani v ponedeljek dne 20. septembra popoldne. Prosim vse one somišljenike, ki se je nameravajo udeležiti, da takoj pošljejo na dopisnici svoj nastop uredništvu »Slovenca«, one somišljenike pa, ki ne morejo priti v Ljubljano pa prosimo, da nam do 11. t. m. pismeno javijo svoje nasvete.

+ 400 katoliško-narodnih dijakov in več, ki so te dni zbrani v Ljubljani, je naše liberalce spravilo ob vso pamet in razsodnost. Zato včerajšnji »Narod« v uvodniku psuje in besni in sam svojim psovkam ne verjame, saj ima to divjanje le namen utešiti lastno slabo vest in zakriti brezmejno onemoglost naših liberalcev, ki imajo v svojem naraščanju zbran sam šund. Kako neumno zabavljati! »Moralčno bolelni dijaki« — »hinavci, vožuni, denuncijantje« — »Izprideno dijaštvo« — »tako se je izrazil svojčas znan pedagog« — »Z denarjem in korupcijo« — »Svetohljivost, sebičnost, najgrejše spekulativstvo in izredna brezvestnost« — »v narodnem oziru brezbrizni in pripravljeni storiti vsako izdajstvo« — »Vero smatrajo za krinko« — »klerikalizem jim je le kšest« — »vero le eksploatirajo« — itd., itd. Vsaka druga beseda je iz beznice. In to mislite, da bo koga premotilo? Kaj slikate druge ljudi takšne, kakoršni ste vi? Vse vidi »Slovenski Narod« po sebi — ampak nad 400 zavednih katoliško-narodnih dijakov, ki stoji, kadar gre za obrambo naših verskih in narodnih veljavin vsikdar na prvem mestu, kar so že nešteto krat pokazali — se vam krohotno smeje in prezira vaše prostaštvo, saj je že celih 15 let, odkar tako psujete, in še ena psovka ni nič izdala in se ni nobenega prijelja in vse so le izraz in izbruh vašega strahu in groze! Z napolmrličji ne bomo disputirali. Sicer pa velja o pisanju »Naroda« isto, kar je sam zapisal v svojem članku: »S psovkami, z insultami (sic!), z nizkotnim hujskanjem lahko še motijo tiste plasti Ljubljanačanov, (ne pa »naroda«, kakor piše »Narod«), ki se še niso navzele dovolj kulture.«

+ Ustanovitev »Orla« v Črnomlju bo prihodnjo nedeljo. Okoličani, prihitite k ustanovitvi v obilnem številu!

+ V kašnem znamenju se prične zborovanje »Svobodne Misli«. Lep ton cvete zdaj pri »Narodu« v izobilju. Pozabil je tudi, da se je za najbolj katoliški list izdal, kajti v včerajšnji številki imenuje duhovnike »bonce«, molitve katoličanov pa »molitvene mline«, katere »goni sto in stotisoč oslov«. To je uvod k sestanku svobodomiselcev 5. septembra. Z osli začnajo svoje delo za »povzdigo slovenskega naroda« — osli bodo najbrže tudi ostali.

+ Značilno! Dunajsko policijsko ravnateljstvo je izdalo razglas, v katerem dobesedno pravi, »da so imele zadnje protičeške demonstracije na Dunaju zlasti v linfahauškem okraju značaj težkih izgrezov zoper varnost zasebnega imetja in nasilnih napadov zoper varnostne organe.« Policijsko ravnateljstvo zato svojim organom nalaga, da ne dovolijo nobenih zbiranj po cestah in da zoper nje nastopajo z vso strogostjo. Policijski podravnatelj Gorup pa je protičeške demonstracije označil za pravcate poulične revolte sumljivih elementov. — Ob priliki ljubljanskih izgrezov, kjer se ni nobenemu človeku niti las izkrivil, kaj še da bi se bil kdo dotaknil tujega imetja, so vsi Nemci od Belta do Adrije kričali o strašnih grozodejstvih, o dunajskih izgrezih pa, pri katerih se je kradlo in nešteto policajev in ljudi težko ranilo, Nemci unisono molče! Na podlagi te morale hočejo Nemci še dalje ostati gospodovalni narod v Avstriji!

+ Iz Kranja. (Resnica na dan!) Ko je zšel v »Slovenca« dopis o otvoritvi »Ljudskega Doma« v Kranju, je pisal »Gorenjec«, da sem jaz dotični dopis spisal in da to vé za gotovo, ker dobro pozna moj slog. Sledilo je morje psovka na mojo osebo. Resnica pa je, da jaz onega dopisa v »Slovenca« nisem pisal in ne pisati dal in da še danes ne vem, kdo ga je spisal. To pa povem le zato, da pokažem, kako liberalci neutemeljeno sumničijo, ne pa zato, da bi se bal vzeti nase odgovornost za oni dopis, ki osebno ni nikogar žalil. Te dni je nenadoma počastil gospod Ciril Pirc Mohorjevo hišo v Kranju in začel pripovedovati, da so Čirčičani nahujskali zaradi kanalov v Kranju. Izšel je potem članek v »Gorenjcu« in notica v »Slovenskem Narodu«. »Narodova« notica se gla-

si: »Kranjski dekan Koblar zopet oživilen. Precej let je imela javnost mir pred tem človekom, sedaj pa kaže, da je zopet prilezel iz svoje zimske luknje na politično polje. In ker ta človek ne zna drugega, ko hujskati, je moral zopet nastopiti kot hujškač. Kranjski meščani hočejo namreč napraviti kanalizacijo, ki bi jo izpeljali v Savo, božji namestnik pa že hujška Čirčičane, naj se upro nameravani kanalizaciji. Mesto Kranj bo moralo na svoje stroške napraviti Čirčičanom vodovod, potem šele se bo smelo misliti na kanalizacijo.« — V tem postopanju liberalcev pa tiči zlobnost. Jaz nisem nobenega Čirčičana prav nič hujskal. Ko je bila pritožba proti kanalom že napravljena, sem jaz šele izvedel, da se mislijo Čirčičani upreti kanalizaciji. In da zahtevajo vodovod na stroške Kranja, sem izvedel šele iz liberalnih listov. Odkrito pa povem, da imajo Čirčičani prav, če hočejo imeti vodovod, ker so ga potrebni, pretirano je pa, če ga zahtevajo na stroške Kranja. Istotako očitno povem svoje mnenje, da je naš vodovodni odsek s svojo počasnostjo glede kanalizacije zavozil. Če me bodo liberalci le še dregali, bom to svojo izjavo pojasnil v listih s polnim imenom. — Anton Koblar, dekan.

— Pri dopolnilni deželnozborski volitvi v dojenjski mestni skupini je dobil Višnikar 320 glasov.

+ Strašna blamaža štajerskih Nemcev. Lažikatoliško nietschejansko glasilo »Grazer Volksblatt« je včeraj priobčilo prostaško hujskovalno notico zoper 200 čeških turistov, ki so imeli priti v Admont. Benediktinci v Admontu so na poziv »Volksblatta« zaprli svojo knjižnico in klet, isto so storili nemški gostilničarji, češ, krepirajo naj Čehi, ki hodijo v Admont iz zivati. Oblast je rekvirirala vse orožništvo iz cele admonške okolice, kmetov in meščanov je prišlo na stotine na kolodvor, posebni vlak pride in štajerski todelni začno rjuti. Pa glej — vlak se ustavi, Čehi se prikažejo in povedo, da so nemški romarji iz Šlezije pod vodstvom nemškega duhovnika! Romarji so nato odšli z »demonstranti« skupno v samostansko klet, kjer so se, kakor pravi »Grazer Volksblatt« sam, dobro »okrepčali« — »sie hielten einen Umtrunk« ... Neumnost in pijača — v teh dveh znamenjih stoji danes avstrijsko-nemška kultura.

— Novotarije dr. Rudolfa Sajovica. Piše se nam: Nobena služba ni pri ljudstvu poleg dacarske tako nepriljubljena kakor ona finančnih stražnikov. Kamor pride, povsod se ga boje in ga mrze. Nihče pa ne pomisli, da mu služba predpisuje, da varuje z vso vestnostjo in natančnostjo koristi države in da vsako malomarnost strogo kaznujejo. Često da tudi malenkostna brezbriznost zadosten povod, da ga kar na kratko odslove iz službe. Finančni stražnik mora ob vsakem vremenu, ponoči v mrazu ali podnevi v najhujši vročini točno vršiti svojo nuporno in od vseh zavidano težko službo. To vidi in vé danes vsakdo, ki nima zavezanih oči. Samo eden je, ki tega ne ume in umeti noče. Ta izjema je gospod finančni komisar dr. Rudolf Sajovic, šef finančne straže ljubljanske. Njemu ni prav nič mar vsega trpljenja teh trpinov, kaj se on briga za dež, sneg, vročino in mraz, ker sedi v hladni pisarni ali pa pozimi tik tople peči. Zda se je ta mož celo izmislil, da je lepo in finančne straže dostojno, če morajo finančni pazniki letati s kotličkom barve v roki po hribih in dolinah za kuharji žganja, da jim na kotel »namalajo« predpisano oznamenilo. V pivovarnah morajo pivovarji sami naslikati na kotle predpisane črke, v žganjarnah pa jih morajo finančni pazniki, ki morajo vlačiti po ure in ure daleč posodico z barvo s seboj, to pa po modrosti gospoda dr. Sajovica, ki ne pomisli, da finančno stražo le po nepotrebnem obremenjuje in ji krati še tisto malo ugleda, ki ga imajo med preprostim ljudstvom. To barvanje pač ni delo že itak preobloženih finančnih paznikov, pa tudi način ne, s katerim bi se reševala država vsled prevelike učenosti takih mogotcev.

— Socialno-demokračski kandidatje na Goriškem so po zahtevu »Slovenskega Naroda«: dr. Henrik Tuma, trgovec A. Vrčon in neki Marica iz Nabežine.

— Mesto suplenta za zemljepis in zgodovino s slovenskim in nemškim učnim jezikom je spopolniti na gimnaziji v Kranju. Prošnje je treba vložiti do 4. septembra pri ravnateljstvu.

— Nov odvetnik v Postojni. Jeseni se naseli kot odvetnik v Postojni odvetniški kandidat dr. Ig. Janc.

— Veliko tatvino so izvršili dosedaj še neznani tatovi v menjalnici v Trientu. Pokradli so za 200.000 K vrednostnih papirjev, 100.000 K pa gotovega denarja.

— Dr. Lueger je došel v Lovrano, kjer ostane do meseca septembra. Vid je dr. Luegerju zopet oslabele, toži, da vse rdeče vidi, ker mu je kri stopila v oči, a zdravniki upajo, da bo tekom 14 dni že boljše.

— Srbska cerkev porušena vsled eksplozije. V srbski cerkvi v Dionu pri

Sinju je cerkovnik imel shranjenih 120 kg smodnika. Včeraj se je približal smodniku z gorečo smodko. Cerkev se je vsled eksplozije podrla. Cerkovnik je ubit.

k Razpust krajnega šolskega sveta v Selah. Okrajno glavarstvo v Borovljah je razpustilo krajni šolski svet v Selah na Koroškem, ker ni hotel sprejemati nemških dopisov.

— Spomlad v Vižmarjih. V Vižmarjih pri Ljubljani je nedavno pobila toča vse sadje. Ker je v drevju še mnogo soka, je drevje nanovo pognalo in sedaj so hruške in jablane v Vižmarjih polne belega cvetja, v enem tednu bo vse sadno drevje belo kot spomladi. Menda bodo potem v Vižmarjih o Božiču trgali hruške in jabolka.

— Umrl je v Paderbornu na Nemškem škof Viljem Schneider.

— Umrla je nenadoma v Kranju gosposdična Ida Schega, ki je že dalje časa bolehal.

— Deček utonil radi psa. V Št. Vidu pri Zatični se je utopil 13letni deček. Skočil je za psičkom, ki je padel v vodo, hotel ga potegniti iz vode, pa je ostal sam v vodi. Neki dijak ga je mrtvega potegnil iz vode.

— Poročil se je Ivan Beltram iz Mirna z gđ. Ernesto Černe iz Gorenje Vrtojbe.

— Umrl je v Rihembergu posestnik Rudolf Fentler.

— V Metliki je dobil Višnikar 53 glasov.

— Izpraznjena srednješolska mesta. Od 21. do 29. vel. sprana so bila razpisana sledeča mesta: Ravnateljstvo mesto: Eger (g., 8. IX.), Mähr. Weiskirchen (g., 8. IX.).

— Moderna filologija: Pardubice (r., D. Fr., 5. IX.). — Zgodovina in zemljepisje: Iglava (g., 8. IX.). — Matem.-fiz. skupina: Dunaj VIII. (real. gimn., M. Nl., 5. IX.). — Suplente za šolsko leto 1909/10. (prošnje se vložijo pri ravnateljstvu): Dunaj V. (r., D. Fr. in M. Geom., 8. IX.), Gradec (II. r., H. 5. IX.), Sterberg (r., Fr. D. 8. IX.), Beljak (g., Ng. m. nl., 5. IX.), Dunaj II. (II. r., D. Fr., 5. IX.), Celovec (r., C. m. nl. [ng.]), Ljubno (g., D. I. gr., 9. IX.), Mähr. Schönberg (g., L. Gr., d., 8. IX.). — Kratice in znaki kakor navadno.

1200 osebk utonilo je vsled povodnji, katero je povzročila izstopivša reka Santa Katarina v Meksiki. Do nedelje zvečer so potegnili iz valov 500 trupel.

700.000 članov ima sedaj »Katoliško ljudsko društvo« za Nemčijo, kakor je bilo poročano na občnem zboru v Vratislavi. Občni zbor bo drugo leto ob priliki katoliškega shoda v Augsburgu.

Tatovi v avtomobilu. Izvanredna predrzna tatvina se je nameravala pretekle teden v Budapešti v vili nekega aristokrata. Zvečer sta se pripeljala pred vilo dva elegantno oblečena gospoda v avtomobilu. Eden izmed njiju je izstopil ter odšel čez vrt v vilo. Vratarjev sin, ki je vedel, da ni gospode doma, ga je vprašal, česa želi. Kot odgovor je potegnil tujec revolver iz žepa ter mu zagrozil, da ga usmrti, ako ne bo miren. Tujec je odšel v vilo, vratarjev sin pa je stekel na cesto, zaklenil vrata in obvestil policijo, ki je obkolila vilo. Policaji so vrdli v vilo, ter presenetili tatu pri delu. Aretovanec se je branil povedati svoje ime, ter dosedaj še niso mogli dognati, kdo da je. Njegov drug je pravočasno pobegnil v avtomobilu.

Štajerske novice.

š Shodi. Poslanec Rožkar ima v nedeljo dne 5. septembra shod v Kapeli v gostilni gosp. Divjaka. Na Sp. Poljskavi ima g. poslanec Pišek shod pri Hrastniku.

š Na mladeniškem Marlinem shodu v Kostivnici, v nedeljo, 5. septembra, ki obeta biti posebno veličasten in zanimiv, nastopijo mariborski Orli s telovadbo. Tako bo mladeniško zborovanje posebno živahno. Mladenci pridejo v velikem številu iz šmarske in rogaške dekanije, pa tudi iz dravinjske doline: iz Poljčan, iz Studenic in Makol.

š Orli se udeležijo tudi mladeniške slavnosti v Kostivnici, ki bo dne 5. septembra.

š Grozeča stavka pekovskih pomočnikov v Gradcu. Pogajanja med mojstri in pekovskimi pomočniki v Gradcu glede zvišanja mezd se vlečejo že skoraj celo letošnje leto. Enkrat se je že zdelo, da nastane premirje, sedaj so se pa pomočniki iznova energično zganili in zahtevajo izpolnitev svojih zahtev, če ne, pa začnejo ravno ob času jesenskega sejma stavkati.

š Laško. Jernejev semenj je bil zelo dobro obiskan. Pokupilo oziroma prodalo se je veliko živine, med drugimi kraji tudi za Češko in Moravsko.

š Nova brzljavna postaja se je otvorila v Zavrču, katera je zvezana s Ptujem, Mariborom, Gradcem, Ljutomerom, Ormožem, Čakovcem in Varaždinom.

š Štajerčev koledar tudi letos izide in sicer v 6000 (?) izvodih. Reklamo za njega dela »Marburger Zeitung«.

š Iz finančne službe. Davčni praktikant Miroslav Pirkmayr v Slov. Bistrici je imenovan provizoričnim davčnim asistentom. Davčni asistent Vincenc Lanko

je prestavljen iz slovenskega gradca v Marenberg.

š Velika tatvina se je dogodila pri kleparju Wiedemannu v Mariboru. Ukradenih je cela vrsta raznih stvari v vrednosti okoli 550 K.

Znanost in umetnost.

* Nove muzikalije. V založbi »Glasbene Matice« so pravkar izšle nastopne muzikalije za l. 1908/9: 1) Človeka nikar. Na pesem Simona Gregorčiča za bariton in klavir zložil Josip Michl. Cena 3 K. — 2) Tri skladbe za klavir. Humoreska, Nokturno in Barkarola. Zložil Emil Adamič. Cena 2 K. — 3) V spomin sedemdesetletnice prezasluznega skladatelja Antona Foersterja zbranih skladb knjiga I.: Domovini! Slavnostna kantata. Besede zložil Fr. Gestrin. Za moški zbor in samospeve z orkestrom ali klavirjem uglasbil Anton Foerster. Og. 26. Cena 3 K. — Društveniki »Glasbene Matice« dobe proti članarini 4 K na leto vse tri zvezke brezplačno.

Ljubljanske novice.

Ij Komerz slovenskega katoliške narodnega dijaštva se vrši danes zvečer ob 7. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Vabi se vse slovensko katoliško narodno občinstvo in vsi prijatelji katoliško narodnega dijaštva, dasi niso bili posebej vabljani. Na svidenje!

Ij Izlet poljski v Ljubljano. Iz Krakova odrinejo Poljaki dne 16. t. m. in pridejo v Ljubljano v petek zvečer dne 17. t. m. V soboto zvečer bodo igrali v deželnem gledišču šaloigro: »Dva kraljeviča Vladislava« Jožefa Šujskega. Režiser Stanislav Stanislavski, režiser mestnega gledališča v Krakovem.

Ij V nedeljo na veselico šentpeterskega prosvetnega društva! Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi na veliko vrtno veselico, ki se vrši dne 5. septembra 1909. na vrtu in v gostilniških prostorih g. Cotic (pri Kamnarju), nasproti deželne bolnice. — Spored: 1. Godba. 2. Petje: V. Krek: »Domu; A. Nedver: »Zvezda«; Anton Foerster: »Domovini«; Laharnar: »Mladosti ni«; Gerbič: »Žitno polje«; Fr. Ferjančič: »Planinarica«; F. Mayer: »Ptičica gozdna«; P. H. Sattner: »Opomin k petju«. 3. Igra: Krčmar pri »Zvitem dogu«. Burka v enem dejanju. 4. Prosta zabava: kmečka gostilna, na raznju pečen jagnjič, srečolov, abstinenčni paviljon, koriandoli itd. Pevske točke poje društveni mešani in moški zbor. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 40 vin. za osebo, za družine 1 krono. Ker se čisti dobiček porabi v društvene namene, se preplačila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 8. septembra na dan Malega Šmarna. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Ij Slovensko deželno gledališče. V ponedeljek je imela intendantca slovenskega deželnega gledališča sejo, v kateri se je določilo, da se vrši — med 130 predstavami v bodoči sezoni od 1. oktobra t. l. do 31. marca 1910 — devetdeset predstav v abonementu, vse ostale pa izven abonementa. Lože ali sedeže je možno abonovati za vse predstave ali pa le za polovico predstav, ki se vrste pod označbo »nepar« in »par«. Razločka ne bo med predstavami na »nepar« in na »par« nobenega. Cene ložam in sedežem, ki so se zvišale z ozirom na večje število predstav, so razvidne pri blagajničarki g. M. Šešarkovi. Najemnine je plačati za lože in sedeže v treh obrokih in sicer 1. obrok, ko se sklene abonement ali najkasneje do 1. oktobra, 2. obrok do 1. decembra in 3. obrok do 1. februarja.

Ij Umrla je v Ulici na Grad Marija Kadunc, mati frančiškanka. Pogreb bo jutri ob pol 4. uri popoldne.

Ij Nesreča. Včeraj popoldne sta pri hiši št. 4 na Tržaški cesti padla z 2 metra visokega odra slikarski pomočnik Anton Pustavrh in Ivan Mally. Prvi se je na glavi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, drugi je pa zadobil le neznatne poškodbe in se je z izvoščekom prepeljal na svoj dom.

Ij Igralec Toplak zaprt. V soboto je bil na Sušaku zaprt bivši igralec slovenskega gledališča Toplak. Toplak je izvil od gospe Boršnikove par sto kron. V raznih hrvaških in bosanskih mestih je izvalil ljudem mnogo denarja. Toplak je pobiral denar za predstave, ki jih ni priredil.

Ij V deželno bolnišnico so včeraj pripeljali delavca Frana Kronfogla iz Litije, ki si je zlomil pri delu desno nogo. Tudi 15-letnega Frančiška Kosca iz Dolenje vasi pri Rakeku so pripeljali v bolnišnico, ker mu je padlo drevo na desno nogo ter mu jo zlomilo.

Ij Javno nasilstvo. Ko je v soboto popoldne peljal mimo mitniške čuvajnice v Slomškovi ulici hlapec menškiške zaloge piva, Alojzij Janežič, prazne sode, je mitniški paznik zahteval od njega boleto.

Ta mesto, da bi mu jo bil pokazal, je udaril službenega organa z bičem po glavi ter mu izbil čepico. Ko je šel paznik nato za njim in to pri vrodu na dvorišče iznova zahteval, je prišel surovežu na pomoč še njegov tovariš ter preprečil uradno poslovanje. Oba se bodeta zagovarjala pri deželnem sodišču zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

Ij Najdeni zlati uhanj. Dne 27. t. m. je služkinja Ana Mihovc našla na Kongresnem trgu zlate uhane. Izgubitelj jih dobi pri g. Josipu Matjanu, Vižmarje št. 31, St. Vid pri Ljubljani.

Ij Pobegnil je danes dopoldne od dela iz gramozne jame 44-letni prisiljenec Anton Muren, rodом iz krškega okraja.

Ij Razpisane službe v mestni zastavljavnici: blagajnika (letna plača 2400 K), likvidatorja (2000 K), dveh cenilcev (po 2000 K), skladiščnika (1200 K), sluga, ki je ob enem hišnik z letno plačo 900 K.

Ij Umrli so: Antonija Planinc, nad-revidentova žena, 61 let; Jernej Vidmar, kajzarjev sin, 1 mesec; Josip Gorenc, kurjačev sin, 6 mesecev; Ana Tomšič, usmiljenka, 31 let, Radeckega cesta 11, jetika; Marija Puh, polagalca parketov hči, 3 in pol leta; v bolnici: Marija Zagar, delavčeva žena, 55 let; Franja Purkart, logarjeva žena, 66 let; Ivan Pušlar, paznik, 30 let, legar; Ivana Primc, delavka, 52 let; Franc Nagode, čevljar, 43 let.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnje porote.

Usodepolen udarec z lopato. V soboto zvečer, dne 8. majnika t. l. je prišlo nekaj fantov iz Podutika, med njimi Janez Zdešar in France Lampret v Dravljah. Tam so se srečali z več domačimi fanti ter šli skupaj v gostilno Frančiške Bercetove. Kot navadno, če so fantje različnih vasi skupaj, se vname med njimi prepir. Največ vzroka k temu sta dala Janez Zdešar iz Podutika in Anton Grum, 20 let stari mesarski pomočnik v Dravljah. Zadnji je hotel namreč Zdešarja udariti s steklenico za pivo, kar je navzoče fante tako razburilo, da so bili vsi pokoncu. Gostilničarki Frančiški Berce se je posrečilo, da jih je spravila iz gostilniške sobe, ker se je bala, da bi ji fantje pri nastalem pretepu ne napravili škode. Podutiški fantje so jo krenili proti domu, ker so pa bili precej glasni ter so spotoma nekaj kričali, je to Antona Gruma tako vjezilo, da jih je sklenil napasti. Zbral je okoli sebe še tri domače fante, vsi so se oborožili s kolmi ter jo mahili za Podutičani. Spotoma je pa zamenjal obdolženec Anton Grum kol z lopato in se postavil na čelo bojaželjnih fantov. Ko so Podutičani videli, da se jih hoče napasti, so se spustili v beg. Obdolženec Grum je skočil za njimi ter udaril prvega, ki ga je dohitel. Udaril je Janeza Zdešarja z lopato tako močno po čelu, da se je takoj zgrudil in nezavesten obležal. Po izreku zdravniških izvedencev je bila napadencu presekana čelnica in se je ostrina lopate udrla 4 cm globoko v možgane, kar je povzročilo vnetje možganov ter je Zdešar dne 18. majnika t. l. umrl. Obdolženec ne taji, da je šel z lopato oborožen za Podutičani, zagovarja se le, da je Zdešar, ko ga je dohitel, dvignil kol in je zato v svojo obrambo z lopato udaril. Temu nasproti pa potrjuje kot priča zaslišani Janez Južina, da se je Zdešar ustavil, ker ni mogel več uiti ter se hotel skriti, na kar ga je Grum z lopato udaril. Ravno tako izpove obdolženec Zdešar, da je bil napadovalec in da se mu Zdešar ni mogel skriti. Tudi ostalih petih prič izpovedbe se strinjajo z prej navedenimi opisi.

Obtoženec je dobil za kazen dve in pol leti težke ječe, postrene s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

PROTIŽIDOVSKI IZGREDI V BUKAREŠTI.

Skupina prodajalcev antisemitskega lista »Liga antisemita« je napadla več židovskih pasantov in jih pretepla z biči. Mnogo Židov je bilo ranjenih, med temi neki klepar z imenom Weiss smrtno nevarno. Večim židovskim trgovcem so bile razbite prodajalnice. Policija ni mogla ustaviti izgrediv: šele, ko so prišla ojačenja, je bilo možno aretirati kolovodje.

OBSOJENI RADI CESARSKÉ PESMI.

Dalmatinske novine javljajo, da je politički komisar v Erceg-Novem, v južni Dalmaciji obsodil na pet dni zavora ali 50 kron globe nekega posestnika in nekega mladeniča, ker se nista odkrila, ko je godba svirala cesarsko himno o priliki odlikovanja nekega orožnika. — V Trstu pa ne velja isti zakon. Ondi je bilo namreč videti na večer 17. avgusta na trgu pred namestništvom na stotine ljudstva, civilistov, oficirjev in vojakov avstrijske armade, ki se tudi niso odkrili, ko je godba svirala cesarsko pesem.

450 HIŠ ZGORELO. Aleksandrovsk, 1. septembra. V Kri-voprogju je zgorelo do 450 hiš.

V morju pokopani zakladi.

V Južni Afriki so se potapljači dolgo zastojali trudili, da bi potegnili iz morskih globčin zaklade, ki jih je za časa burske vojne razbita ladja, na kateri so se nahajali takozvani »Krügerjevi milijoni«, povlekla s seboj v globočino. In v Ameriki se pripravljajo sedaj krdelo pustolovstva željnih dijakov Harvardovega vseučilišča za novo drugo ekspedicijo v Antile, da tamkaj nadaljujejo brezuspešno iskanje po angleški korveti »Good Faith«, ki se je leta 1680 s približno 30 milijoni denarja potopila blizu Jamajke.

Glasom deloma zgodovinsko overovljenih poročil je morje tekom stoletij požrlo ogromne zaklade zlata, srebra in draguljev; na oddaljenih otokih so pomorski roparji zakopali svoje zaklade, ki se jih ni več našlo; vrednost teh bogastev, ki jih je človeška roka zbrala skupaj in potem zopet izgubila, cenijo na mnogo biljonov.

Leta 1858. se je v zalivu Tobermory potopila španska admiralska ladja »Florentia« in z ladjo vred je zginilo v globočino 60 milijonov zlata. Leta 1702. so Španci v zalivu Viga potopili več galijon, da ne bi prišle Angležem v oblast. In na teh ladjah je bil plod štiriletnega plenjenja bogate Meksike: ogromne množine zlata, srebra, dragih kamenov, katerih vrednost cenijo na 550 milijonov in ki so pač za večno pokopani v morskih globčinah.

Eden zadnjih velikih pomorskih roparjev, Bunito Bonito, je na malem Kokosovem otoku, 300 angleških milj zapadno od Paname, zakopal ves svoj plen, zaklad 240 milijonov; 18 ekspediciij je tekom časa poskušalo dvigniti zaklad, toda vse te ekspedicije so se povrnila domov praznih rok, ne da bi bile kaj našle.

Na otoku Alboran, nekem samotnem grebenu v Sredozemskem morju, leži zakopanih 20 milijonov zlata, ki so je pomorski roparji »Joung-Constitution« tamkaj skrili, ko je leta 1831. njih ladjo zasledovala neka angleška topničarka in jo potem potopila.

Krogle, ruskih topov so v krimski vojni s Sebastopoljskih trdnjav pogrezile v morje angleško ladjo »Black-Prince«, na kateri je bila plača za angleške čete, 20 milijonov v zlatu.

Blizu St. Johna v Južni Afriki se je potopila iz Indije priplula ladja »Grosvenor«, na kateri je bilo 20 milijonov zlata in srebra.

Številne pripovedke poročajo soglasno o ogromnih zakladih, ki so jih bili pomorski roparji nakopičili na otoku Mauritius, in tudi v španskih vodah se je za časa divjanja pomorskih roparjev potopilo mnogo ladij z velikanskimi zakladi ali pa so roparji zakopali zaklade na obali.

V znameniti pomorski bitki pri Navarinu meseca oktobra l. 1827. je angleško-francoska flota potopila 40 turških ladij, s katerimi je izginila v valovju turška vojna blagajna, v kateri je bilo 20 milijonov zlata in srebra.

Zgodovina poroča o krasnih ladjah rimskih cesarjev Tiberija in Kaligule, ki leže pokopane v globčini Nemijskega jezera v Albanskih gorah, na katerih so bile neprecenljene dragocenosti zlatih posod, draguljev in umetnin.

Na desetih španskih ladjah, ki so se razbile pri otokih v zalivu Santa Cruz (Meksika), je bilo 40 milijonov zlata.

Zgodovina plovstva vé poročati še o marsikaterih sličnih slučajih, kako so se pogrezile v morje ladje z ogromnimi zakladi. — Na ladji »Good Faith«, ki jo, kakor gori omenjeno, nameravajo ameriški dijaki poiskati, je bilo 30 milijonov zlata; večkrat so že mislili, da so našli sledi pogreznjene ladje, in zapadno-indijskim potapljačem se je tudi v resnici posrečilo, da so iz neke razbite ladje dvignili 10.000 zlatih dublonov. Toda skoraj vse ekspedicije, ki so doslej skušale dvigniti iz morskih globčin pogreznjene zaklade, so se vrnila praznih rok: morje čuva svoje tajnosti in njega globočine nočejo dati več nazaj zakladov.

Naše vžigalice!

Na razna vprašanja odgovarjamo, da se naj vsa naročila na naše vžigalice »V korist obmejnimi Slovincem« naslove na »Gospodarsko zvezo« v Ljubljani, koja ima vedno zadostno zalogo in je v položaju, vsako naročilo najtočneje izvršiti.

Sezajte pridno po njih, nobena hiša naj ne bo brez njih. Zahtevajte jih v vseh gostinjah! Zahtevajte jih v vsaki prodajalni in vsaki trafiki!

Naročajte „Slovenca“!

Telefonska in brzojavna poročila.

PRED PARLAMENTARNIMI VIHARJI? (Glej na prilogi poročilo: Konference na Dunaju.)

Praga, 1. septembra. Konferenca češke radikalne stranke je sprejela resolucijo na češke poslance, naj ne dovolijo parlamentarnega dela v drž. zboru, ako koj ne zboruje češki deželni zbor in ako se češkemu deželnemu zboru ne dá dovoli časa za delo, da sprejme tudi volivno reformo za češki deželni zbor na podlagi splošne, enake direktne volivne pravice. Protestira proti miru z Nemci v sedanjem položaju poziva vse češke poslance, naj odgovore na nemška nasilja z najodločnejšo opozicijo v državnem zboru, tudi z obstrukcijo in naj vstrajajo v boju proti sedanji Slovanom sovražni vladi.

OGRSKI KATOLIŠKI SHOD. Szegedin, 1. septembra. Na ogrskem katoliškem shodu se je pojavil razpor med katoliškimi strujami.

CESAR ZOPET NA DUNAJU.

Dunaj, 1. septembra. Po vožnji na Bodenskem jezeru se je cesar danes dopoldne vrnil iz Bregence na Dunaj. Prišel je na kolodvor Penzing. Občinstvo je cesarja navdušeno pozdravljalo. Cesar se je takoj odpeljal v Schönbrunn.

NEMŠKI KRŠČANSKI SOCIALCI NA KOROŠKEM.

Celovec, 1. septembra. Poslanec Walcher z današnjim dnevom zapusti uredništvo »Kärntner Tagblatta«, ker je imenovan za župnika v St. Vidu na Glini. Uredništvo »Kärntner Tagblatta« je zapustil danes tudi urednik Rudolf Stähli, ki je imenovan za tajnika krščansko-socialne stranke na Moravskem in v Šleziji.

SAMOMOR OKRAJNEGA PRISTAVA.

Zagreb, 1. septembra. Okrajni pristav Josip Mudrovčič v Navski si je zadal s kuhinskim nožem pet ran v prsa in v roko. Rane so bile smrtonosne.

POTRES V RIMU.

Rim, 1. septembra. Tu je bil včeraj potres. Cerkev sv. Anette je dobila razpoke.

POPRAVE ZRAKOPLOVA ZEPPELINA III.

Büzig, 1. septembra. Včeraj opoldne je postalo zelo neugodno vreme. Veter je pihal zelo močno z hipnimi sunki, tako da so morali preko zrakoplova potegniti vrvi, ki jo je na obeh koncih držala množica vojakov. Kljub temu je bilo gibanje zrakoplova toliko, da se je sprednje ogrodje, ki sloni na tleh, nekoliko skrivilo. Moštvo se trudi, da bi obdržalo zrakoplov proti vetru, kar je včasih zelo utrudljivo. Tako se semtertja zgodi, da potegne onih 20 mož, ki drže vrvi na zadnjem koncu, dva do tri metre visoko v zrak. Poprave sprednjih dveh propelerjev zelo napredujejo, kljub temu, da delo zelo ovira dež in vedno guganje zrakoplova vsled vetra.

RUSKA NASILJA NAD POLJAKI.

Varšava, 1. septembra. V Plotrikovu pri Varšavi, kjer so se vršila nedavno češko-poljska pobratimstva, je ruska vlada zaprla poljsko šolo, katero je obiskovalo 800 otrok.

VOJNE PRIPRAVE NA DALJNEM IZTOKU.

Peterburg, 1. septembra. Glasom privatnih vesti, ki prihajajo semkaj, je Mandžurija prenapolnjena vojaštva. Kitajske posadke blizu meje se vedno ojačujejo. Tako so došli v zadnjem času v Tielin trije polki in šest stoletij poljskega topništva. V Mukdenu, kamor je koncem minulega meseca prispelo 22.000 vojakov, pričakujejo sedaj 19 eskadronov konjenikov in 23 baterij gorskega topništva. Ruski listi živahno razpravljajo o tem ojačenju čet od strani Kitajske in Japonske in pozivljajo vlado, naj tudi ona skrbi, da jo bodoči dogodki na daljnem iztoku ne najdejo nepripravljeni.

ZASTRUPLENJA VSLED SLABEGA KONJSKEGA MESA.

Kiel, 1. septembra. Tu so se dogodila številna zastrupljenja vsled zavžitja slabega konjskega mesa. Dosedaj so umrle že 4 osebe, med temi dva otroka. Obolenih je 16 ljudi, nekateri zelo nevarno. Vpeljane so stroge preiskave.

DVA UČENCA

za mizarsko obrt sprejme takoj Josip Arhar, mizarski mojster Vižmarje 20, p. St. Vid pri Ljubljani.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 1. septembra.
Pšenica za oktober 13:38
Pšenica za maj 1910 13:58
Rž za oktober l. 1909. 9:45
Oves za oktober 7:28
Koruza za september 1909 7:44
Koruza za maj l. 1910 7:12
Efektiv: — — —

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dni	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah v mm
31	9. zveč.	727,6	18,2	sl. szah.	dež	5,4
1	7. zjut.	28,8	14,8	brezvetr.	oblačno	
	2. pop.	30,3	13,8	sl. svzh.	dež	
Srednja včerašnja temp. 18,0°, norm. 17,0°.						

Gospodarsko društvo v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji vseh svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 623 (3)

2410 1—1

Potrjim srcem naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naša preljuba hči, oziroma sestra, svakinja in teta, gospodična

IDA ŠEGA

danes zjutraj ob pol 8. uri, previdena s tolažili sv. vere, nenadoma v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki predrage rajne se blagoslove v sredo 1. septembra ob 6. uri popoldne pred hišo žalosti in prenese k večnemu počitku na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah v Kranju in Ljubljani.

V Kranju, dne 31. avgusta 1909.

Maksimiljana Šega, c. kr. okrajnega predstojnika vdova, mati. — Karl Šega, c. kr. gimnazij profesor; Viktor Šega, kurat v prisilni delavnici; Rihard Šega, gardni stotnik l. reda v vojnem ministertvu v Meksiki, bratje. — Matilda Šega, Zofija Pasini, Ema Šega, c. kr. poštna oficijantinja, sestre. — Pavla Šega, svakinja. — Fausto Pasini, trgovec, svak. — Adriano Pasini, nečak.

2411

Brez posebnega naznanila.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da je naša preljuba soproga in mati, gospa

Marija Kadunc

danes dne 1. septembra ob 8. uri dopoldne po dolgem in mučnem trpljenju v 60. letu v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage nam rajnice bo v četrtek dne 2. septembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ulice na grad št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, 1. septembra 1909.]

Žalujejoči ostali.

Zahvala.

Za vse v tako obilni meri izkazano sočutje povodom belezni in smrti naše preljube soproge, oziroma matere, stare matere, tašče in sestre, gospe

Antonije Planinec

rojene Terdina

kakor tudi za podarjene krasne vence in obilno udeležbo pri pogrebu izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanec našo najiskrenejšo zahvalo.

2409 1—1

V Ljubljani, 31. avgusta 1909.

Žalujejoči ostali.

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOV**: kavni pridelek iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga II, Y 1101, 5:0 I. V.

Konference na Dunaju.

Jesenski viharji v parlamentu?

Po včerajšnji konferenci Glabinskega z voditelji »Slovanske enote« je parlamentarni položaj ostal tak, kakoršen je bil. Konference so se poleg predsedstva poljskega kluba udeležili dr. Šusteršič, Udrzal, Stapinski, vitez Czaykowski. Čehi najodločnejše izjavljajo, da Nemcem za opustitev obstrukcije v češkem državnem zboru ne dajo nobenih koncesij, ker je v parlamentu od nemške strani proglašeno načelo, da se ne da nobenih koncesij za opustitev obstrukcije. Konference z voditelji »Slovanske Enote« se v bližnji bodočnosti ne bodo nadajevale, ker se vrši konferenca nemških in čeških strankarskih voditeljev, katero sklicuje Bienenrth in ker je Glabinskega konferenca imela namen pripraviti teren za češko-nemško konferenco, pač pa bo Glabinski v prihodnjih dneh konferiral z voditelji drugih strank. Glabinski se je o konferenci izjavil, da je položaj ostal nespremenjen ter da se je bati, da zavre kri pri čeških poslancih, ker je vlada zaprla nekaj čeških sol na Nižje Avstrijskem, odpoved katoliškega shoda znači celo poslabšanje položaja.

Najnovejša poročila poročajo, da je izvrševalni odbor čeških radikalcev sklenil, da se češkoradikalni poslanci z ozirom na nemške nasilnosti na Nižje Avstrijskem ne udeležijo češko-nemške konference na Dunaju. S tem staljščem se strinja tudi mnogo čeških agrarnih poslancev in nekaj Mladočehov. Izšel bo oklic na narod.

NAZNANILA.

Iz deželne bolnice. — Vejavni predpisi. Bolniki se sprejemajo redno: ob delavnikih od 8. jutraj do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. popoldne; v zelo nujnih slučajih se sprejemajo bolniki ob vsaki uri. — Bolnike se sme obiskovati vsak dan od 12. do 3. ure popoldne. — Mrtvašnica je odprta od 12. do 2. ure popoldne, vhod poleg nje. — Splošni predpisi: Jedil in pijač se ne sme donášati bolnikom. Pse seboj jemati je prepovedano. — Razvrstitev oddelkov: Kirurški, označen je s št. 1 (na levi). — Medicinski, označen je s št. 2 (na desni). — Ginekološki in porodniški, označen je s št. 3 (na desni). — Dermatološki, označen je s št. 4 (na levi). — Okulistični, označen je s št. 5 (na levi). — Infekcijski, označen je s št. 6 (na levi). — Oddelek za živčne bolezni in bolezni na duhu, označen je s št. 7 (na levi). — Ravnateljstvo deželnih dobrodelnih zavodov.

Krondorfer se kot naravna namizna voda prve vrste in kot zdravilna voda zoper težkoče organskega dihanja in zoper bolezni želodca in mehurja najbolje priporoča.

Letnik

2358

1910

naše „Družinske pratike“

je ravno kar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Katol. tisk. društva“, dalje v trgovinah Ant. Krisper, Vaso Petrič in Iv. Korenčan; v Trstu: prodajalna „Katol. tisk. društva“, v Celju: Zvezna trgovina.

Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik!

Proda se pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno 1913 1

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20.

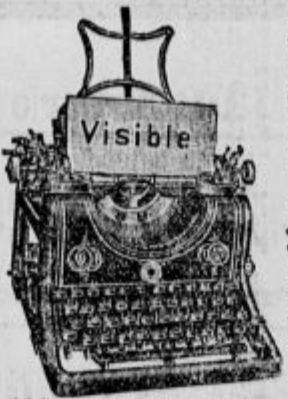
Poizvedbe v pisarni dr. Frana Poček, odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Gospodična

iz boljše hiše se sprejme na hrano in stanovanje. Barvarska steza št. 5, pritličje. (Poljana.) 2377 3-1

Sodi

prav močni za vino pripravljeni, eden del od 2ganja, v obsegu od litrov 56-70 od litrov 180-250 „ „ 100-120 „ „ 250-450 „ „ 120-180 „ „ 500-700 nadalje sodi z vrticami od 800, 900, 1100, 1200, 1500, 1800, 4000 in 5000 litrov se dobijo prav po nizki ceni M. Rosner & Co. v Ljubljani, poleg pri trvdri Kosler, pivovarne.

Brzo-samopisnica s popolnoma vidno pisavo

STOEWER-Rekord

je vrhunec moderne tehnike na polju pisalnih strojev.

Do 14 udarcev na sekundo. — Do 20 prevdarnih kopij. — Najlažji in najbolj miren udar tipk. — Priprava za dvojnobarvni trak, tabulator in še 60 drugih vrlin. Edina popolna slovenska klavijatura.

V lastnem interesu naj nihče ne kupi poprej druge samopisnice, predno si ni ogledal STOEWER-Rekorda. — Zadostuje samo, da primerjate ta stroj z drugimi, in nehoti pridete do zaključka, da je StoeWER-Rekord zбоk svojih vrlin, ki jih ima pred vsemi drugimi, najboljši. Prospekte pošilja zastoj

Ugodna plačila na obroke. Glavno zastopstvo STOEWER za Kranjsko in Hrvaško Ljubljana, Mestni trg 8/III.

Trgovski pomočnik

se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Trgovstva izučeni, vojaščine prosti, poštene rodbine, solidni reflektantje, naj pošljejo svoje oglasbe s prepisi spriceval na upravništvo do 1. septembra t. l. 2320 6-1

Kupim dobro ohranjen, ne predrag

harmonij

za izobraževalno društvo, dr. Inauring, na Igu pod Ljubljano. 2390 3-1

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izgotavlja in razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice
J. Stjepušin

Sisak, Hrvatsko.

Odlikovan na pariški razstavi l. 1900 in na milenijski razstavi l. 1896.

Poleg tamburice in skladbe za tamburice ima v zalogi razna glasbila, kot: gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine, itd. za katere pošilja poseben cenik s slikami. Veliki ilustrirani cenik pošlje vsakomur franco in zastoj.

Visti tvornici izhaja mesečnik pod naslovom »Tamburica«, ki prinaša za uk i krasne tamburiške skladbe in stane 1226 na leto le 8 kron. 12-1

Za šport in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila: solidno in cen.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Dva pomočnika

dobro izurjena za veliko delo sprejme takoj Anton Čebulj, krojaški mojster, Jesenice, Gorenjsko. 2406 3-1

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Recljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubila. mostu priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahkoprebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor, učinka znano Tanno - chinin tinktura za lase, katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborni proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se pripravljajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaco, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Enonadstropna hiša

nasproti dolenske mitnice se pod ugodnimi pogoji ceno prodaja. Zraven je tudi vrt in gospodarsko poslopje. Zelo prično za gostilno ali trgovino. Več pove lastnik Dolenska cesta št. 19. 22366-1

Mesarski vajenec

Krepak deček, poštenih starišev, se sprejme za mesarskega vajenca. Kje, pove upravništvo »Slovenca«. 2339 (1)

Dve leti staro opravo

za specerijsko in manufakturno trgovino

proda vsled opustitve trgovine po nizki ceni Ant. Čebulj, posestnik, Jesenice, (Gorenj).

St. 397/or

Razpis.

Na porodiškem in ginekološkem oddelku deželne bolnice je izpraznjeno mesto asistenta, oziroma sekundarja z adjutom 2800 K in prostim stanovanjem.

Eventualno je oddati mesto sekundarja v deželni bolnici z enakimi užitki.

Prosilci naj izroče svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z dokazili o starosti, o doktoratu vsega zdravilstva in o znanju slovenskega ali kakega drugega slovanskega ter nemškega jezika do

21. septembra 1909.

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,

dne 30. avgusta 1909.

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije: Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujemo brezplačno.

: **Adlerjevi** : pisalni stroji.

Ceniki zastoj in franko.

Termalno in močvirno kopališče STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelci 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti, kožnim boleznim, ter tudi za rekovalescente. — Najboljša vporaba studenskega blata, podobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni park, najlepša okolica. Najceneja brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1.— nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah, Hrvatsko. Pošta Zabok, brzojavna postaja Stubica. Interurbanska telefonska postaja. 1049 1

Podružnice
Spljet, Celovec
 - in Trst -
 - Delniška glavica -
 - K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
 Promese zemeljskih srečk II. izdaje k žrebanju dne 6. septembra 1909, cena K 5'50.

Podružnice
Spljet, Celovec
 - in Trst -
 - Rezervni fond -
 - K 300.000. -

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
 „Specijal“ Puch-kolesa K 150.—
 „Curier“ kolesa „115“—
 Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
 527 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)
 Za prekupevalce ista cena, kakor v tovarni!
 Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

2054

Slovenci, pozor!
 pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev
in trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo
 :: hitro in točno. ::

~ Cene brez konkurence! ~

AVISO.

Po ukazu odd. 13, št. 19.181 z dne 9. avgusta 1909, namerava vojno ministrstvo nabaviti raznotere opravne predmete za c. in kr. armado za leta 1910, 1911 in 1912.

Ponudbe naj se vložijo do 9. oktobra 1909 pri omenjenem ministrstvu.

Podrobne pogoje obsega popolni razglas vojnega ministrstva, objavljen dne 25. ali 26. avgusta 1909 v „Laibacher Zeitung“.

Ta razglas, kakor tudi sem spadajoči vzorec za pogodbo se moreta razen tega pogledati pri vojaških teritorialnih poveljstvih, pri opravnih skladiščih v Brnu, Budimpešti, Göstingu pri Gradcu in na Dunaju (Kaiserebersdorf), dalje pri vseh trgovskih in obrtnih zbornicah.

Tudi se dobe ti pripomočki pri opravnih skladiščih št. 2 in 4 za 65 vin. izvod. Gradec, dne 28. avgusta 1909.

C. in kr. intendantca 3. voja.

Oskrbnika in knjigovodja

za industrijsko podjetje združeno z malo kmetijo išče zanesljiva, domača tveška. Dotičnik mora biti popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika in dvostavnega knjigovodstva, mora biti energičen in samostojen oskrbnik z odličnimi spričevaji. Ako je žena njegova dobra kuharica, lahko prevzame ona gospodinjstvo. Plača po dogovoru. Kavcije je položiti najmanj 1000 K. Služba se za stalno odda po preteku trimesečne poskusne dobe, proti večletni pogodbi. Lastnoročne ponudbe, opremljene s prepisi spričeval je vložiti pod „STALNA SLUŽBA“ na upravnistvo „Slovenca“.

2095 (1)

C. kr. prva državna gimnazija v Ljubljani

Tomanova ul. št. 10, zraven „Narodnega doma“.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji se prične šolsko leto 1909/1910 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 18. septembra 1909.

Nanovo vstopajoči učenci se bodo vpisovali za prvi razred dne 15., za ostale razrede 16. septembra od 9. do 12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je zgledati dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. dež. šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354 se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo c. kr. okrajnim glavarstvom v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in okrajnim sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, v ljubljansko gimnazijo sprejemati samo po dovoljenju c. kr. deželne šolskega sveta. — Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlušajo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani

dne 31. avgusta 1909.

2398 3—1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

ima v zalogi

šolske knjige za vse šole,

ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovej. izdajah.

Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno.

Bukvarna je založila in v lastni tiskarni tiskala sledeče učne knjige:

Brinar Josip, Zgodovina za meščanske šole z 21 slikami, vez. K 2'20.

Matek Blaž, Aritmetika in algebra za srednje in višje gimnazijske razrede. I. del broš. K 2'20.

Matek Blaž, Geometrija za srednje in višje gimnazijske razrede, I. del broš. K 2'—.

Masi Josip, Geometrijski nazorni nauk za prvi razred srednjih šol, vez. K 1'—.

Pajk Milan, Zemljepis I. del, vez. K 1'80.

Pečjak, dr. Gregor, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Druga knjiga: Resnice katoliške vere.

Stroj Alojzij, Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve s 40 slikami, vez. K 1'40.

Svetina, dr. Ivan, Katoliški verouk I. knjiga, vez. K 2'80.

Tominšek, dr. Josip, Grška slovnica, vez. K 3'—.

Tominšek, dr. Josip, Grška vadnica, vez. K 3'50.

□ □ □

Breznik Anton, Slovenske besede v slovenščini, broš. K —'80.

Dokler Anton, Slovarček k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje, vez. K 1'90.

Grafenauer Ivan, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. I. del od Pohlina do Prešerna, broš. K 2'—, vez. K 2'50.

Jeršinović Anton, Livijski komentar, broš. K —'60.

Koritnik Anton, Slovarček k I., II. in III. spevu, broš. K —'80.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Edine vremenu-stanovitne apneno-fasadne-barve

za prebarvanje hiš, cerkva, župnišč, šolskih in javnih poslopij priporoča po izvanredno nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Vzorci apneno-fasadnih barv brezplačno in poštnine prosto.